

Valmistelija

Ympäristöasiantuntija, Tiina Mäcklin, 040 195 6869
Kaupunkikehitysjohtaja, Janne Karhu, 040 544 3219

Metsähallitus Kiinteistökehitys on toimittanut Pudasjärven kaupungille päivitetyn kaavoitusaloitteen Kaartosuon tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseksi 7.11.2024.

Hankkeesta vastaavan virallinen nimi on Metsähallitus, jonka kotipaikka on Helsinki. Metsähallitus on valtion liikelaitos, jonka hallinnassa on noin 12 miljoonaa hehtaaria valtion omistamia maa- ja vesialueita. Metsähallitus edistää Suomen hiilineutraaliuden saavuttamista muun muassa mahdollistamalla tuulivoimalla tuotetun uusiutuvan energian tuotannon lisäämisen valtion maa- ja vesialueilla. Metsähallitus ei tule itse rakentamaan tuulivoimapuistoa, vaan myy hankkeen rakentamisoikeudet myöhemmin päätettävälle tuulivoimatoimijalle. Metsähallitus jää alueen maanomistajaksi ja edunvalvojaksi valtionmaiden osalta. Yhtiön viimeisimmän tilinpäätösvuoden mukainen liikevaihto on 485,2 miljoonaa euroa ja liikevoitto 179,8 miljoonaa euroa. Työntekijämäärä on ollut vuoden 2024 lopussa 1015 henkilöä.

Kaartosuon hankealue sijaitsee Pudasjärven länsiosassa Kipinän kylän pohjoispuolella. Hankealue sijaitsee osittain Pudasjärven tuulivoimaselvityksen Koppelosaarensuo nro 6 alueella. Lisäksi hankealue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan tv-1 nro 526 alueella noin puoliksi. Hankealueen pinta-ala on noin 830 hehtaaria. Hankealue on limittäin Winda Energy Oy:n Kääpäsuon hankkeen kanssa. Alueelle suunnitellaan alustavasti 9 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 6–10 MW. Hankealueelle suunnitellaan myös aurinkoenergiaa.

Pudasjärven tuulivoimaohjelman toimintamallin mukaisesti kaikista kaavoitusaloitteista toteutetaan erillinen tuulivoimahankeselvitys. Hankeselvitysraportti on työkalu, jolla kaupunki arvioi vireillä tai suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita sekä niiden yhteisvaikutuksia kaavoitusaloitteen käsittelyvaiheessa. Sopimus hankeselvityksen laatimisesta on tehty hanketoimijan kanssa 5.4.2024. Viimeisin, päivitetty versio hankeselvitysraportista on valmistunut 18.11.2025. Selvityksen on toteuttanut Sweco Finland Oy.

Hankeselvityksessä tarkastellaan hankkeen sijoittumista ja ominaisuuksia suhteessa Pudasjärven kaupungin tuulivoimaohjelman kriteeristön ehtoihin. Selvityksessä tarkastellaan hanketoimijan referenssejä, maankäytön suunnittelutilannetta, hankealueen sijaintia, alueen asutusta ja yhdyskuntarakennetta, luonnonympäristöä, maisemaa ja kulttuuriympäristöä, elinkeinoja, sähkönsiirtoa, maaperän ominaisuuksia, maanomistusta ja sopimustilannetta, sidosryhmien osallistamista ja ennakkolausuntoja sekä yhteenvetona hanketta puoltavia ja rajoittavia tekijöitä.

Hankeselvityksen yhteydessä ennakkolausunnot hankkeesta on saatu Fingridiltä, Pudasjärven luonnonsuojeluyhdistykseltä ja Kollajan paliskunnalta.

Kaartosuon kaavoitusaloite ja tuulivoimahankeselvitys ennakkolausuntoineen on esitetty oheismateriaalina kaupunginhallituksen jäsenille.

Yritysvaikutusten arviointi: Tuulivoimahankkeet lisäävät suunnittelu- ja hankekehitysvaiheessa asiantuntijapalveluiden käyttöä. Rakennusvaiheessa tuulivoimahankkeet lisäävät monipuolisesti eri alojen yrityspalveluiden käyttöä. Toiminnassa olevana tuulivoimahankkeet työllistävät pysyvästi tietyn määrän henkilöitä riippuen hankkeiden koosta.

Hallintojohtajan esitys

Kaupunginhallitus kuulee hanke-esittelyn ja toteaa kaavoitusaloitteen sekä tuulivoimahankeselvityksen tietoonsa saatetuksi.

Päätös

Kaupunginhallitus kuuli hanke-esittelyn ja totesi kaavoitusaloitteen sekä tuulivoimahankeselvityksen tietoonsa saatetuksi.

Tomi Timonen, Jouni Vengasaho ja Olga Oinas-Panuma ilmoittivat esteellisyytensä (intressijäävi) ja poistuivat asian käsittelyn ajaksi.

Asiaa esittelivät projektipäällikkö Kasper Åman, hankekehitysjohdaja Ville Koskimäki ja varaprojektipäällikkö Jenni Lehtikainen Metsähallitus Kiinteistökehityksestä sekä kaupungin ympäristöasiantuntija Tiina Mäcklin.

Jakelu

KH 09.12.2025
4657/10.02.02/2025

Valmistelija

Ympäristöasiantuntija, Tiina Mäcklin, 040 195 6869
Kaupunkikehitysjohdaja, Janne Karhu, 040 544 3219

Metsähallitus Kiinteistökehitys on toimittanut Pudasjärven kaupungille päivitetyn kaavoitusaloitteen Kaartosuon tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseksi 7.11.2024. Metsähallitus esittää Kaartosuon tuulivoimahankkeen osalta, että Pudasjärven kaupunki hyväksyy kaavoitusaloitteen ja käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen alueidenkäyttölain 77a §:n mukaan siten, että tuulivoimaloiden rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella.

Pudasjärven kaupungin tuottaman hankeselvityksen perusteella alueeseen kohdistuu useita rajoitteita ja huomioitavia seikkoja, jotka on kuvattu Pudasjärven tuulivoimaohjelman kriteeristössä. Vaikka hankkeesta vastaavan mukaan hankkeen alustavat voimalapaikat noudattavat Pudasjärven tuulivoimaohjelman suojavyöhyke-etäisyyksiä lukuun ottamatta yhtä voimalapaikkaa, on hankkeen sijainnin vuoksi vaikutuksien kohteena olevien läheisten luonnonsuojelu-, Natura 2000-, pohjavesi- ja poronhoidon alueiden määrä merkittävä.

Hankealue sijaitsee osittain Pudasjärven tuulivoimaselvityksen Koppelosaarensuo nro 6 alueella. Lisäksi hankealue sijaitsee noin puoliksi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan tv-1 nro 526 alueella. Hankealueen pohjoisosa ei sijaitse Pudasjärven tuulivoimaohjelman eikä maakuntakaavan alueella. Lisäksi hankealue on limittäin Winda Energy Oy:n Kääpäsuo-hankkeen kanssa. Metsähallituksella ja Winda Energy Oy:llä on myös kaksi muuta vierekkäistä hankealuetta Pudasjärven länsiosassa Kaartosuon hankealueen lähellä; Kuikkasuo-Kinttaisviita ja Pukasuo-Puka-aho, eivätkä hanketoimijat ole suostuneet hankkeissa yhteistyöhön esimerkiksi YVA-menettelyn osalta yhteysviranomaisen ja Pudasjärven kaupungin kehoituksista huolimatta.

Toteutuessaan Kaartosuon hankkeesta syntyisi maisemallisia yhteisvaikutuksia Iijokivarteen, Kipinän kylään, Panumajärveen, Saunajärveen ja Aittojärveen yhdessä muiden Pudasjärven ja Oulun hankkeiden kanssa. Kaartosuon hankealue sijaitsee Kollajan paliskunnan parhaalla ja tärkeimmällä vasenta-alueella. Hanke ylittää kohtuuttoman haitan rajan Kollajan paliskunnan poronhoidolle yhdessä muiden Pudasjärven ja Oulun hankkeiden kanssa.

Kaartosuon hankealue sijaitsee ekologisia ydinalueita yhdistävällä käytävällä ja kaventaa kyseistä yhteyskäytävää merkittävästi. Hankealueen kaakkoispuolella alle kilometrin etäisyydellä sijaitsee yksityinen luonnonsuojelualue ja alueen luoteispuolella lähimmillään alle kilometrin etäisyydellä sijaitsee Kärppäsuo-Räinänsuo soidensuojelu- ja Natura-alue, joka on myös Isterinjärven ympäristön soiden FINIBA-alue. Kaartosuon hankkeen alueella sijaitsee maakuntakaavassa osoitettu arvokas luonto- ja virkistysalue Siliäsuo (luo-1). Lisäksi Kaartosuon hankealue rajautuu pohjoisessa ja koillisessa kolmeen luokan 2. pohjavesialueeseen, joista yksi, Sadinselkä, on myös E-luokan pohjavesialue. Toteutuessaan Kaartosuon hankealueelta johdettaisiin sähkönsiirto maakaapelia pitkin Puka-ahon hankealueelle ja kyseinen maakaapelin reitti ylittää yhden edellä mainituista kolmesta pohjavesialueesta.

Yhteenvedon voidaan todeta, että hanke on Pudasjärven tuulivoimaohjelman kriteeristössä kuvattujen seikkojen vastainen ainakin yhteen rakennukseen kohdistuvan liian alhaisen suojavyöhyke-etäisyyden osalta, tuulivoima-alueiden maisemallisten yhteisvaikutusten, ekologiseen käytävään kohdistuvan vaikutuksen sekä samaan paliskuntaan kohdistuvien merkittävien yhteisvaikutusten osalta.

Pudasjärven tuulivoimaohjelmaan perustuvan hankearvion ja Pudasjärven kaupungin suorittaman Pudasjärven kaikkia tuulivoimahankkeita koskevan kokonaisarvioinnin perusteella kyseistä aluetta ei suositella kaavoitettavan tuulivoimaloiden alueeksi. Hankearvio on esitetty sekä esityslistan että pöytäkirjan liitteenä.

Yritysvaikutusten arviointi: Toteutumaton tuulivoimahanke vähentää liiketoiminnan mahdollisuuksia.

Hallintojohtajan esitys

Kaupunginhallitus päättää hylätä Metsähallituksen kaavoitusaloitteen (liite) Kaartosuon tuulivoimaosayleiskaavan laatimisesta edellä mainituilla perusteilla. Hankearvio on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Jakelu

Metsähallitus
Ympäristöasiantuntija
Kaupunkikehitysjohtaja